Број **60.** У Темишвару, среда 23.3. маја (4. јуна) 1879. Год. II.

НАРОДНИ ГЛАСНИК.

ИЗЛАЗИ: СРЕДОМ, ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ.
Стаје: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину
На годину: ..... фор. 12
„ по године..... „ 6
„ четврт год. ..... „ 3

За Србију и Црну Гору 35 фран., ., за Немачку 40 фран., — За Бугарску, Румунију, Грчку, Италалију, Русију и Швајцарску 45 фран., за Француску, Енглеску и Америку 50 фр.

УРЕДНИШТВО И АДММИНИСТРАЦИЈА
Temesvár (Josefstadt)ít) Schiffgasse 17.

За огласе плаћа се од обичног реда 6 нов. и сваки пут 30 нов. биљеговина.
Припослано плаћа се од реда 10 нов.
Рукописи се не враћају.

Темишвар 22-ог маја 1879.

Један новосадски лист јавио је, да су српске владике, послале протест противу саборског закључка, да се мађарски језик заведе у основним школама. Ако је ова вест истинита, онда су владике учиниле овај корак тек после одлуке саборске, дакле у време, када тај протест не може више упливисати на решење овог питања. Они су хтели да учине „своју дужност" наспрам народа, али без крупне замерке угарској влади. Народу ће казати: па и ми смо подигли наш глас противу закона о принудном заводењу мађарског језика, а влади ће поручити, да су се намерно задоцнили са протестом, који су морали подписати, да би одржали свој уплив у народу. Овако држање већине црквених главара у овостраном српству, не говори у корист њиног родољубља, али сам протест по себи имао би ту значајну страну: што би показао, да је народ примио онај закон о мађарском језику, тако зло, да га и сами митроносни пријатељи угарске владе нису смели пропустити, без изјаве неког протеста.

И доиста је угарска влада, тим законом, учинила једну замашну политичку погрешку. Она је увредила и надражила србе у часу, када се у средини њиној обављао процес умирења и сталоживања, те су сви изгледи били, да ће умерени и помирљиви елементи узети управу српске народне ствари у своје руке. Овај обрт ишао је у рачун мађарима, јер је обећавао, да ће се гложба и терба међу једнима и другима окренути у мирну борбу разлога и узајамнога интереса. У томе часу, велимо, потегоше они са законом о обвезној настави мађарског језика у дечјим школама, законом, који неће дочекати да види извршење своје тајне намере, ако их каквих има, а који до срца вређа и најпростијег паора у Војводини.

На сабору угарском, било је свакојакога говора у корист овог закона и противу њега. Ми смо их пратили мирно и хладно, без икаквих народних предрасуда или партајске страсти. Али, искрено да кажемо, нас нису могли да убеде сви китњасти говори вештих браниоца законског предлога о томе: да је тај закон правичан и за ствар државног јединства неопходно нуждан.

Да се у вишим школама српским у Угарској, покрај осталих језика заводи и мађарски језик, — то је појмљиво и уместно, јер кад се тамо уче стари класични и неки нови страни језици, — онда није штета, ако се ученицима даде прилика, да могу научити и државни језик, којим се доцније у живототу могу послужити, било као адвокати, било као посланници, било као чиновници. У вишим школама — куда ми и мећемо и гимназије, — наставници су, мање више, скоро сви морали проћи кроз мађарске универзитетске ф факултете и тамо се упознати са мађарским језиком. . С тога њих не погађа тако неправедно и штетно онана законска одредба, која у наставника условљава знање е мађарског језика.

У основним пак школама, учи се младеж, од које само неки мали део продужакава школовање у вишим учионама, а већина, задовољивши се читањем и писањем на своме матерњем језику, одаје се земљеделству, занатима, трговини и другом занимању. Терати децу, која, нарочито по селима, с муком довршују основну школу, и за чију је младу памет сасвсвим довољна и једна азбука, — да покрај српског ј језика уче и мађарски, имало би смисла само онда, ако се одиста смерало на оно, што угарска влада одричче, т. ј. да по времену мађарски језик буде једини насаставни језик у Бачкој и Банату, те да се на том путу у одпочне дело помађаривања, које је некада узалуд поюкушавато. Нигде у свету не уче се језици у нормалниим школама, него тек у средњим и вишим учевним заводима и сво разлагање угарског министра о томе предммету, избегавало је одговор на ово практично питање. —

Обвезна настава у мађарскомм језику, изазива потребу, да сваки српски учитељ мора знати мађарски, а учитељи су баш она врста наставника, која је најмање имала прилике, да научи мађароски језик. Ма каке привидне олакшице у новом закону, не могу предупредити, да се многим најчеститијим учитељима не одузме лебац само за то, што незнају мађарски, или што им је под старост тешко научити га. Закон ће дакле потрефити најсиромашније, а најкорисније народне наставнике; он ће створити учитељски пролетарријат, казнити ону врсту народних радника, која је најммање крива, што се срби не могу да прилагоде централистичким тежњама мађара.

У политичком погледу, закон се не може бранити оним мотивима, које су наводили његови заступници. Државно јединство има два услова, без којих не може опстати. Први је неопходна веза између појединих делова државе са средиштем управе, а други је задовољство и благостање народа, који се налази у државној заједници. Оно прво може бити и кротко и без централизације, ако је автономна управа тако удешена, да интерес целине није нигда у опасности. Има држава у свету, где мудро изведена децентрализација боље, а нарочито, трајније ујемчава снагу целине и чврстину државног јединства, него крута, силом песнице, изведена централизација. Народни су живи организми, с којим се не може располагати као са мртвим материјалом, према потреби или ћефу онога, који га има у власти. Нарочито народи, на неком ступњу културе, не дају се стезати у централистичке калупе, скројене у смислу господарења једне народности над другом. Није се ретко догађало, да су калупи попрскали пре, но што су посао учинили. С друге стране, државно јединство бива снажно и темељно само онда, када се народи осећају у добру и благостању, кад му закони и установе ујемчавају слободни живот, вршење правице, економни напредак и духовни развитак. То је она моралнa копча, која сваког грађанина привезује за државно огњиште, много јаче и трајније, него најстрожији, силом уједињујући, закони.

Таким путем и сретствима, мађари би много пре постигли ону циљ, која им је била пред очима, кад су градили и вотирали закон о принудној настави мађарског језика. Овако пак, пробудиће се у срба, оне исте сумње и оно исто огорчење, које их је, на штету обојих, довело до жестоке мржње и гложења, а то не би у садашњим тешким приликама једних и других, нимало годило интересу будућности, ни мађара, ни срба.

За то ми сматрамо закон о коме је реч, као неполитично и неправедно дело угарске владе, а уједно, као противан закону о народностима од 1868 год. који на хартији још важи.

Под насловом: **„Берлински уговор и угарски сабор,"** доноси „Голосъ" следећи чланак:

Господин Коломан Тиса, признао је јуче у угарском сабору, да се испуњавање услова берлинскога уговора од стране Русије, у велико одпочело. Председнику савета угарских министара није остајало, у осталом, ништа друго, него да призна или да не призна чињенице, које се сада дешавају на балканском полуотоку.

И заиста, телеграм из Одесе јавио нам је, да се наша окупацијона војска већ почела повраћати у отачбину. У Одеси су већ стигла два пука са целом својом опремом. Генерал Столипин предао је кнезу Александру Богориди управу Источне Румелије и отишао је из Пловдива у Сливно, где је за време преместио свој главни стан. У Источној Румелији сменили су све руске чинов-

---

ПОДЛИСТАК.

ИДЕАЛИСТКИЊА.

српски од **Срдана.**

(11-ти наставак.)

Надежди није било још десет година, кад се пред њом одиграла породична драма. Рано је привикла још да посматра и да осећа, она је нагађала, назирала много, што још није према своме добу могла јасно да појми. Мајка је волела — не њенога оца, већ другога, странога човека, — а није смела да се ода тој „грешној" љубави. Страсна и упечатљива по природи, — она би, у другим условима била зар нека друга Рашел, — дивна лика и романтичног уображења, њу су врло младу удали, противу њене воље и одлуке, за човека већ зрелога и који јој није био палик, ни по васпитању, ни по друштвеном положају, ни по карактеру. Пожурили су, да је удоме . . . Она није хтела да се противи оцу, кога је искрено волела, а после, из навике к послушности, покоравала се и мужу. Целу своју младост провела је она плакајући између четири зида, а само је Нада била сведок тих грозних и горких суза. Само је Нада слушала те очајне, страсне усклике: „Господе! олакшај судбину моју! Дајми моћи, да могу сносити! Помози ме!" . . .

Нада јој је била сва утеха, друга све њене туге. Кћи се навикла била, да пати мајкину патњу и да плаче њезиним сузама. Љубав према детету — љубав несвесна, нешто налик на страст, ћудљива, муком и жртвама пунила је сав живот младе жене. Она је упропастила своје здравље, сву своју снагу у тој љубави. Због детета, она је заборављала на себе. Она није васпитавала своју ћер — она је љубила. Али, живот јее довео у коб с једним провинцијалцем, коме се тешко одолети могло. Њој је тада било тридесет година; онаа је једнако била дивна у својој тужној, елегичној лепотии, и то је био њен први и последњи покушај да срећу оопроба.

Сама по себи слаба, да се ббори са собом и с чарима новога осећања за њу, она је, по нагону, тражила ослонца у девојчици од десет година. Нада је постала суђаја између оца и мајке. Нада се мучила, заједно с мајком, муком заљубљене жене, а у исто време, осећала је суревњивост према томе „новоме другу", и од све душе своје сажаљевала је оца свога, кога није волела.

Може бити, да је то баш и спасло њену мајку, да не учини последњи корак. Она се одржала својој породици. Али је дете пропало. Девојчица се развијала као створење врло нервозно, ћудљиво. Страсна религиозност, мучна питања о греху и врлини, о животу и смрти, неутолива жуд за знањем и радом., жива болећивост према свему што је потурено, подчињено, што пати — ето тим је живила душа њезина у тим ранијим детињским годинама, у тим најлепшим, веселим данима, који се никад више повратити неће!

Она је слабила, бледила је и кварила своје очи од силног читања и егзалтиранога плача ноћу, када спавати није могла.

Њој није било више од пет или шест година, када се у кући читала на глас нова књига: „Чича Томина Колиба". Дете је слушало шта се читало из оближње собе, — док су укућани мислили, да она у велико спава. Њу снађе истерика. Она је целу ноћ пробунцала једне и исте речи.

— Жао ми је! . . . Ох, како ми је жао! жао!

Нада је имала једну другарицу, или боље, једно створење, с којим је подмиривала потребице свога жуднога срца, коме се беше приљубила с таким осећањем, каквим је гледала на све, до чега би се дотакла. То створење била је млада девојка, много старија од ње, ћерка кућњега надзорника, наредника у оставци. Какве је вечери она проводила тамо, у њиховој маленој сиромашној одајици, у којој су живили они сви троје! Како су њу тамо волели, како ли је жељно изгледали! Она им је вазда долазила с каквом новом књигом, с новом причом о далеким земљама, о великим људима и великим делима. Тамо је она прочитала Валтера Скота, Дикенса, Гогоља. Старац, отац, брканлија, некадашњи гардиста, чим само чује кад што хитре мале кораке и лак шушањ около врати, он јој одмах пожури у сусрет, весело се искашљујући.

— А, ето нам наше мале госпођице . . . Извољевајте, извољевајте!

Она би се посадила и почела би да им чита „Ајвенга" или „Записници пиквикскога клуба", или „Давида Коперфилда". Старац је врло миловао да слуша „добру књигу", и сваки је час клицао од силног усхићења:

нике бугари, а некадањи генерални губернатор тога краја, пожурио се чак и с тим да извести конзуле, да је учињено наименовање бугарских чиновника привременога карактера, те да ће сасвим зависити од кнеза Богориди, хоће ли он те чиновнике потврдити у њиховим дужностима или неће. Према томе, све иде како ваља и према обвезама које је Русија на себе примила у Берлину, а најзаклетији непријатељи наши немају никаквога повода да нас криве због нарушења берлинскога уговора. Неки мађарски русождери, истина, покушали су да протестирају због већ давно решенога и у архиву унешеногa питања о року, до кога би дужна била руска војска да изиђе из Бугарске, али г. Коломан Тиса, ма и тужним срцем, изјавио је, да о томе ни речи не може бити, пошто је прво Турска, а после и Енглеска „другчије протумачила" тачку берлинског уговора, која се на ту ствар односи.

Форма, у којој је министар-председник то изјавио, показује на жељу његову да наговести, како се бечка влада није саглашавала са тумачењем Турске и Енглеске. У толико је већега ефекта морало да учини то његово тумачење узрока, због кога је Аустро-Угарска принуђена била, да се примири са неодлажењем руса из Бугарске и Источне Румелије до 21 априла (3 маја). Г. г. Хелфи и компанија морали су се убедити из речи г. Тисе, да је у питању о извршењу услова берлинскога уговора од стране Русије аустриска влада слаба била да протури своје, свима познате назоре, пошто је ни с једне стране не подпомажу.

Ма како то тешко било за графа Андрашија и г. Тису они су свакако морали доћи у последње доба до уверења, да им за руком испасти не ће, да подвргну своме упливу земље балканског полуотока из којих сад одлази руска војска. Аустриско-Турска конвенција о Новопазарском округу ставља рајон тога уплива далеко од граница Бугарске и Источне Румелије. Она ће једва дозволити аустријанцима да прошире тај рајон на Македонију. Војска цара Франца Јосифа, па и када ступи у новопазарски округ, уставиће се на далеко од Митровице и задовољити улогом „клина", удареног између Србије и Црне Горе.

Догађаји, који се могу десити у Македонији врло брзо, не стоје у власти Аустро-Угарске. Није ништа чудно, што су у Бечу постали врло незадовољни, од када су дознали, да је бугарски кнез Александер наумио стално да прати те догађаје и да обраћа пажњу Европе на њихов прави смисао.

Г. Тиси истало је за руком, при свем том, да избегне непријатну нужност званичкога обнародовања текста кобне аустро-угарске конвенције. Он није пристао да изнесе конвенцију пред законодавно тело, доказујући, да она није „међународни уговор". То је, свакако, прилично оштроумно, али једва ће бити истина. Усвојено је називати узајамне обвезе двеју или неколиких држава „међународним уговором". Сваки уговор кога закључе две самосталне државе, постаје према томе уговор „међународни", а конвенција о новопазарском крају у толико је више такав уговор, што је закључена према наређењу берлинскога конгреса и јавља се као неки резултат берлинскога уговора. Угарски се сабор задовољио одговором г. Тисе, јер га је примио на знање „угушујућом" већином гласова.

Из **Беча** јављају: I-ва пешачка дивизија, под командом маршала Вечеја, која је састављена из 1-ве и 2-ге пешачке бригаде, поћи ће из Сарајева, као први део војске, којој је намењено, да окупира Нови Пазар, у Вишеград на Дрини. За њом ће поћи 39-та пешачка регимента, која је до сада припадала IV-ој дивизији, за сада у Горажде, а друга брђанска бригада XVIII-те пешачке дивизије, која ће бити десно крило, полази из Невесиња, да у Фочи своју позицију заузме.

По вестима које су стигле из **Рима**, Порта је изјавила папи, да пошто је у аустро-турској конвенцији припозната власт султанова на Босном, то је султанова влада принуђена, да одлучно протестира противу сваког споразумљења између папе и Аустрије односно Босне и Херцеговине. По мишљењу Порте, Аустрија нема права да се брине о црквеним стварима речених покрајина, које састављају нераздељиви део Турске; а ако папа налази за нужно, да постигне неку измену у организацији католичке цркве у Босни и Херцеговини, онда он то може постићи само непосредним дозволењем од султана, као врховнога поглавара обојих покрајина.

Из **Беча** јављају, да се и у турско-црногорској, и у српско-бугарској комисији за одређење граница појавила разлика у мишљењу. У првој се породио спор о неком острву у скадарскоме језеру, на које црногорци полажу право. У српској-бугарској комисији породио се спор због неких места око Пирота, која по берлинскоме уговору одпадају Бугарској, али их Србија држи. Веле, да се сами становници тих места изјаснили, да хоће да остану под Србијом.

У званичном органу руске владе, „Правительственномъ Вѣстникѣ" изишло је ово:

„За време свога краткога бављења у Криму, бугарски се кнез трудио, да се од бугарских изасланика и обавештених руских власти, упозна са унутрашњим и спољашњим положајем краја, којим ће управљати и који он сасвим непознаје. У томе је крају све ново не само за кнеза, по и за сами бугарски народ, који је ускрсао у живот пакон четиривечног робовања.

„Сви податци, којима је располагала руска влада, стављени су били на расположење кнезу.

„Осим маршруте својега путовања по Европи, било је решено да кнез изда прокламацију, чим ступи на бугарску земљу, којом ће сазвати скупштину у Трнову, где ће се заклети, према уставу, под именом Александра I-ог. Одатле ће поћи у Софију, престоницу нове кнежевине. Добило се извешће, да је у Софији спремљен за будућега кнеза пространи стан, у пређашњем губенаторском двору, који је обновљен и намештен за ту циљ. Поред дворца је подигнута стражара и касарна за пратњу његове светлости. У дворишту је уређена лепа башта.

„Решило се, да се, с обзиром на народну осетљивост, свита кнежева од странаца, сведе на једнога побочника:

„Царско руски комисар отићи ће из Бугарске одмах, чим кнез положи заклетву у Трнову и прими управу у своје руке.

„Цивилна листа владајућег кнеза одређена је у 600,000 франака. Буџет кнежевине за сада показује 22,606,000 франака, прихода. За ову годину рачуни се, да ће претећи око $1\frac{1}{2}$ милијун. Осим тога, постоји непокретна каса, која се образовала уштедом, за време управе царско-руског комисара и која претставља сада око $12\frac{1}{2}$ милијуна франака. Тај ванредни извор може да се употреби на општекорисне циљ у којима се још сада потреба осећа. Такве су: 1) зидање пристаништа у Варни, која је једина приморска бугарска пијаца 2) оправка рушчушког пристаништа на Дунаву и везивање тога дела са станицом жељезнице Рушчук-Варна; 3) оправка месне пруге којом ће да се веже Софија са румелиском жељезницом. Та журна подузећа неће премашити суме, које на расположењу стоје.

„Бугаре је јако забринило питање о упразнењу садашње ад министрације; али они сазнају нужност тога прелаза у интересу друштвене службе. Та ће нужност повући за собом другу, а то је: да се за време одрже у служби неки руски чиновници, које ће доцније заменити извечбани садашњи кандидати бугари. Сва главна и местна управа налази се већ у рукама бугара, изузимајући више чинове. Може бити, да ће нужно бити, да у управи унутрашњих дела и финансије, остану за прво време, а рад уређења ствари по канцаларијама, вешти руски начелници оделења, па и пошто привремена управа пређе бугарима у руке. То се исто може рећи и о војеној администрацији, и о војсци. За батаљоне и ротне командаре ваља оставити русе, до даљег новог распореда. Места подофицира већ су сада заузели бугарски питомци војене школе у Софији, која је основана трудом руске управе.

„Кнезу је остављено право, да по доласку у земљу, рад по својој вољи, с обзиром на положај, кога застане. Он је добио уверење, да му цар, који је већ толико учинио за народ бугарски, неће одрећи нужну и могућу помоћ, да се утврди ред и поредак у земљи.

„Тако исто ваља уредити одношаје с мусломанским насељем у Бугарској. Поред досадањег неодређеног положаја елементи, који су противни одржању реда и мира, могли с слободно да се развијају. Има тајне радње у некојим местима, којој је цел да приволе турске становнике на емиграцију или на буну. Власт је већ наишла на траг; али такав положај ствари захтева јаче опрезности и енергичне мере, како би се поништили кобни умишљаји и народ умирио.

„Бугарски устав показује трагове оне хитње, којој се морало прибећи, како би се могло дело свршити до рока, који је означен берлинским уговором. Кнезу ће спадати у дужност, да се проучив тај устав у примени његовој према местним положају, постара о начину, како ће се исправити његови махне и прилагодити, мало по мало и помоћу скупштине народних претставника, према унутрашњим условима.

„Што се тиче спољашњега и политичког положаја, у коме ће кнез Александар примити на себе управу Бугарске, он ће свакако, бити предмет договора његова с поглаварима државним, које ће он посетити. Пут, кога он у тој цели предузима, израз је учтивости према дворовима, који учествоваше у берлинском уговору и помогоше, да се створи бугарска кнежевина. Он ће се јавити као поглавар народа и династије, с којом је од сада везана судбина народа, који је тек ослобођен исконе мучнога јарма. Он ће најбоље оправдати тај положај искреним радом и искреним казивањем својих мисли у првим сношајима са европским дворовима.

„Пре свега ће дужан бити да изјави, како је тврдо решен да поштује берлински уговор и да ће га се тачно придржавати. Таком јасном и искреном изјавом он ће помоћи, да се оборе све сумње и сво неповерење, што ће бити таман колико треба за младу Бугарску, која не може да предузима ништа особито одмах још, док још из своје колевке изишла није. Нужно је, да се Европа увери, како Бугарска, која је ускрсла у живот љубављу Русије и вољом великих сила, има за за-

---

— Алал му вера! Гле ти обешењака! ал му је бар платно!..

Мати се смешила, поклањала се пред њом ниско, с неком врстом радовања и захвалности и журила се да спреми што куснију ужину. А Саша — њена друга, њена драга, мила, паметна, поносита Саша, која је вазда с подсмехом гледала на своју матер, када се она ниско клањала, Саша се смешила ласкаво и руковала се с њом, као с великом девојком, парњаком својом.

За једну годину, Нада је научила Сашу да пише тако правилно, као што је и сама писала и учила је поступно свему, што је научила на својим лекцијама с учитељем и што је из књига сама могла да извади.

Нада се врло поносила са својом паметном и радозналом ученицом усхићавала се њом, и побијала је сама себе пред њом.

На своје чудо, она је стала опажати, како јој је много лакше тамо код „тих простака" — као што је говорила њена мајка, када би се љутила што толико к њима иде, — но код куће. Тамо су сви били по вас дан у послу: отац је радио у башти, мати је радила у кујни, Саша је прала и шила је за све а, осим тога, шила је детиње обичне капице и продавала их — „да имам своје, да ми се не рече, е једем хлеб за бадава."

Саша се шта више љутила, када је Нада из јутра долазила, а Нада је у том случају журила кући, стегнута срца и несвесним незадовољством са собом и са животом. Она је с мајком читала по вас дан и уз то свирала, али све читати и читати постане кадшто досадно... „А ето Саши није никада досадно!" мислило је у себи девојче, и већ је почела разумевати, зашто.

— Бар да хоћете да ме пошљете где да учим! тужила се она мајци.

Дадоше је у гимназију за женскиње — која се тек беше отворила у њиховој вароши.

Учење јој беше од руке. У дванајестој години она је била развијенија но многа, која је науке свршила. Она је у прсте знала сву руску књижевност, читала је „Лира" и „Последњи дани осуђенога," волела је историју и као и пређе хтела је све да зна.

Сада је читала са Сашом „Дан пре" и „Мрачно царство". Надино је срце боно куцало, а очи јој се сијале од навале нових мисли и осећања.

— Знаш ли шта, Сашо?... Ја се не бих давила! Ја бих просто побегла од њих и живила би сама, казивала је она другарици своја осећања.

Саша се неверично смешила.

— А куда би побегла? И шта би радила сама? Човеку је, видиш ли, нужно и да једе и да пије. А за то је нужно да зна, што било, да ради. А шта ти знаш са твојим белим, госпотским ручицама?

— Па научићу. Знаћу. Да, да, свакако је нужно и томе се научити... да зарађујеш себи свој хлеб.

— А нашто то теби? Од кога ти да бегаш? Твоја мајка није Кабаника, отац — није Дивљачић.

— Ах, Сашо, ти ништа не знаш!... уздисала је она.

Она се већ више пута с мајком споречкивала и то је често у бригу бацало.

Тако је једном мајка љуто увредила због Саше. Саша је проседела код њих цели дан — шила је нешто својој мајци. У вече, када је Саша већ отишла била, мајка стаде тражити своје енглеске сечице, на које је особито пазила. Дурљива и лакомислена, она се једила и праскала по кући, да је сечице украла „та солдачка ћерка-опајдара". Нада се јави као бранилица па и она плану као ватра жива. Она је много којешта мајци у очи казала. Она се клела, да њена Саша-опајдара, није способна да учини тако што, што њена мајка, племићка, може да учини. То је било уље на жеравицу. Наду су исћушкали из собе, с тим, да не дође натраг, док не донесе сечице од „опајдаре и лоповке", а у будуће, да не сме ни да је види више.

Плачући, Нада се притајила у мрачној шумици у дворишту и само је молила бога, да „учини по правди". Она се решила била боље никад више кући да се не врати, но да увреди таком сумњом поноситу и поштену девојку.

После једног сахата мајка је пошла тражити. Сечице се нашле. Она је са сузама молила за опроштење своје „слатко дете" и ватрено је љубила...

Али се Нади тада први пут учинише све те мајчине ласке одвратне и гадне... Она је с муком прикривала своју одвратност и за неколико дана није могла говорити као пре; није могла слободно да приступи својој мајци.

(Наставиће се.)

датак, да постане елеменат мира и благостања на истоку, а не опасност за општи мир.

„Али, у исто време, праведно би било, да кнез настане пред владама о испуњењу чланака берлинскога уговора, што може помоћи мирноме развитку кнежевине, утврђујући мир на истоку.

„Први је услов за то, одржање реда и мира у Источној Румелији. Искрена и тачна примена органичнога устава, којим је Европа обдарила тај крај, сва је гаранција његова. Кнез ће имати право, да обрати пажњу великих сила на ту тачку. Он неће бити у стању да одговара за поредак, који је створен без његове владе, ако се незадовољство и стални немири одомаће у његовом најближем суседству, с ону страну Балкана.

„Продужење власти европској комисији у Пловдиву, искључиво право, које јој је дато, да реши о нужности позивања турске војске у Источну Румелију и, на послетку, обећање султаново, да се неће користити за сада правом, које му је оставио берлински уговор, по коме он може посести Балкан и румелиско приморје — то су моралне гаранције за безопасност, које су постигнуте споразумлењем великих сила. Последња тачка има особити значај. Ствар није у томе хоће ли Порта окупирати ову ил ону стратегичну тачку на својој граници, већ у томе, да не распуљује поново огањ, који још тиња под пепелом, и да не покреће непрорачунљиве заплете, јавив се са својом војском на земљишту, које још показује трагове крваве скорашње борбе. Мудрост налаже да се времену остави да чини своје, да се мегдан даде страстима да се уталоже, а разноликим племенима, да привикну на миран заједнички живот. Ови разлози тичу се општега интереса; они никако не потичу из предубеђења о незаконитости берлинскога уговора; на против, иду на то, да обезбеде његово испуњење и да укрепе његове резултате. Кнез Александар може да их претстави владама.

„Питање о разграничењу Балкана има, тако исто, велики значај за кнежевину. Комисија којој је стављена та задаћа, сагласила се у начелу, да граница, која се одреди, ваља да има за Турску карактер дефанзивни а не офанзивни. Кнез Александар може претставити кабинетима, какву важност полаже на то, да извршење тога плана не преда Турској северне окомке Балкана, с којих би турска војска могла господарити над Бугарском. Такве позиције биле би стална опасност и нашкодиле би новоме поретку, кога кнез има да заведе.

„Друго је, исто тако тугаљиво питање, питање о Македонији. У њој се већ догодили значајни непоретци. Како изгледа у њој се већ неред удомаћио. Племенска и религиозна осећања везују народ из кнежевине са народом суседним. Није могуће, да такав поредак ствари не уди миру у кнежевини. Да обезбеди себе од заразе те спољашње смутње у унутрашњих примама, кнез ће принуђен бити да држи спреман војнички кордон, који ће исцрпити његове финансиске изворе, не помињући оне политичке опасности, које ће повући за собом таква мера у земљи, која се једва и сама ослободила турскога јарма.

„Кнез Александар има право, да обрати пажњу европских кабинета на те опасности. Они су се обвезали берлинским уговором, да брину о том положају, обећав хришћанским областима у Европској Турској, чланом 23-ћим уговора, организацију, налик оној, која се дала Кандији. Сам лондонски кабинет признао је журност те мере и скоро је предложио, да европска комисија у Пловдиву, пошто сврши устав за Румелију, оде у Македонију и друге области Европске Турске, те да уведе у њима ред, који је предвиђен у берлинском уговору. Али сада је та комисија дужна да продужи свој рад у Источној Румелији још за годину дана. За то време анархија у Македонији може само да се увећа. Износећи особито тај предмет пред кабинете, кнез Александар ће бранити ствар у корист једнога чланка берлинскога уговора, који најбоље може да ојача и његову рођену власт у Бугарској.

„По мимо ових питања има још и других, која се у велико тичу благостања кнежевине и која, тако исто, зависе од решења великих сила.

„На првом месту стоји разграничење између Бугарске и Добруче. Кнезу Александру саопштени су предходни преговори о томе питању и назори о тој ствари, којих се држала царска влада, у интересу Бугарске и њених будућих одношаја са суседном државом. Његова светлост може изјавити кабинесима о прешности тога питања.

„На друго место долази — речни поредак, коме ће бити потчињен Дунав, у сљед решења европске комисије, заједно са опуномоћеницма интересованих држава. Ваља настојати, да Бугарска може, према њеним законитим интересима, имати гласа у тој комисији.

„Треће — рушење тврђава, што берлински уговор ставља у дужност кнежевини, а које на њу пада као голем финансиски терет, који не стоји у никаквој сразмерици са њеним средствима, ако се мора обавити у року, кога је одредио уговор, или без активне помоћи од стране великих сила.

„То су у главноме питања, о којима се објашњавало с кнезом Александром, да би га упознали с унутрашњим и спољашњим стањем Бугарске у оно време, када је он позван, да прими управу у своје руке и када му пут његов у велике престонице европске, доводећи га у сношаје са поглаварима различитих кабинета, даје прилике, да се разговори с њима о итересима његове будуће отачбибине.

„Његово Величанство, цар, имама према младоме кнезу вере и љуби га. Кнез Александар, свакакако, никада заборавити неће, у којим је приликама он добио влвласт, коју му је једногласно досудио бугарски народ. Његова симпатична личност, без сваке сумње, прибавиће му оданост бугагара и поштовање европских државника.

„Он је најбољи посредник, какакав се само изабрати могао, између супротних тежења, интереоеса и предубеђења, које покрену васкрс бугарскога народа, и постигнут љубављу и крвљу Русије, утврђен великим силама и позван да створи новога и значајнога покретача у решењу у источне задаће. Нико боље од кнеза Александра није у стању у да створи од тога елемент благостања за бугарски народ, каоо и гаранцију за мирно развиће на Истоку и за општи мир.р.

„Сва ће Русија пратити својом љубављу и жељама прве кораке кнежеве на путу испуњававања велике и лепе мисије, за коју га је провиђење изабрало.о.»

Из **Софије** јављају: Јуче е је (12 маја) руски комисар произвео у чин подпоручучика 152 кадета софиске војничке школе. Од тих нових с официра њих 106 одмах ће заменити исти толики бројој руских официра у бугарској војсци. Остали су, румемелиоте, и сутра ће поћи пут Пловдива. Око 80 руских официра остаће у бугарском и румелиском кадру. Одлалажење руске војске врло брзо напредује. Мисле, да ће до до 15-ог јула сеоба свршена бити. Варош Ћума, на макакедонској граници, остала је сасвим пуста. Становници с се поплашили, да турци не дођу и преселили се у Дупјницу.

Из **Софије** јављају: Министарство се неће саставити док кнез не дође. Свакако ће е Греков (?) постати министар правде, Начевић финансијије, Воловић грађевине а Каравелов унутрашњих дела. РуРуска сеоба брзо напредује. На македонској граници остају у 4. ескадрона хусара и 4 сатније козака.

Из **Париза** јављају, да је председник републике француске примио први дан Духовава бугарскога кнеза Александра I. који ће сутра (23-егег) кренути пут Лондона.

Из **Цариграда** јављају 20-ог о. м.: Генерал Скобељев, командант окупационе војске у Источној Румелији навезао се са својим штабом на лађи „Россія» за Одесу. Друге четири лађе рускога паробродског друштва у Одеси и неколико од добровољних крстаарица стоје пред Бургасом, да руску војску у Русију превезу.

Званичан бечки лист „Albendpost“ донео је из **Атине** ово: „Најновији гласови из Атине, одузимају последњем војничком распореду грчке владе сваки узнемиравајући смисао и називају их простом мером осторожности, с обзиром на могуће упорство арбанаскога живља односно сваке територијалне уступке од стране Порте. Сав политички положај иде на то, да ове гласове потврди као истините.»

ДОПИСИ.

Београд 17-ог маја 1879.

Ја незнам, да ли ви увиђате, какву сте напредну услугу учинили опостраном српству вашим чланцима о Србији, али овде је код нас, сваки који прати новосадске листове живо уверен о томе. Зачудићете се можда овом оригиналном тврђењу и оно ће вам се учинити, у први мах, бсзсмислица. Али ћу вас ја одмах убедити, да сте одиста и нехотећи изазвали један појав, који нико други неби био у стању

А ево како. Ви знате кака је грдна завада до скора постојала између „народног» и ненародног органа у Новоме Саду. У читавом свету нећете наћи примера такој међусобној мржњи и такој грдњи, какву сте могли читати у препирци ова два листа. Борба на живот и смрт, беше се заметнула између њих, те би човек помислио, да таке противнике ништа друго неће измирити, осим тоталног уништења, једне или друге стране. Али каквих чуда није било у свету и каквих неће бити, докле год важи у свету позната енглеска теорија, о свемоћном дејству благороднога метала. Оно што данашњи појас српства, није ни у сну снивао као могуће, извршило се под упливом тог благотворног чинноца, јер ето, ми, који памтимо шта је до нас било, дочекали смо, да се два непријатеља сложе у једној важној тачци свога рада. А да није било „Народног Гласника», некад се то десето — или које беше народу — чудо деветнаестога века не би догодило, јер је он једини својом неумољивом критиком владиних дела у Србији учинио те је ова покушала да зближи новосадска гласила и у томе с бравуром успјела. Ово побратинство извршено је на свечан начин. Кумовао му је шеф нашег пресбироа и његов помоћник. Патронизирао га је моћни корманош српске политике, а трошкове је као обично платио рачуновођа министарства иностраних дела и старатељ тајнога фонда.

Овај догађај, биће од неизмерног значаја по српство у опште, а нарочито по угарске србе, јер ће за њим настати нова ера слоге и јединства међу народњацима и клерикалцима, а то је баш оно, што је фалило напретку срба у Угарској.

Сад видите — јелте? — какву сте неоцениму услугу учинили и како имате права на благодарност потомства, које би без вас било осуђено да наследи раздор и гоњење, у колу својих најбољих родољуба. Привидна чарка међу њима још се води, али ће и ње најлакше нестати и сретна слога под окриљем силнога Мамона, овлада ће у недру наше браће с оне стране Саве и Дунава.

За то, нека су им алал све грдње и клевете противу вашег листа. Иза њих се крије велико збитије, коме ће прошли и будући векови позавидети„ — а ви сте му поставили темељ. —

Овако ми овде резонујемо, о најновијем, колосалном успеху наше дипломације и њених фондова, а тако би требало да и ви схваћате, чудотворни дуализам између новосадских народњака и назадњака. —

О пушци, што се окинула у пожаревачкој тавници, овде се још непрестано поговара и ако полиција добро мотри, да се на јавним местима не распростиру гласови о томе „случају», и прети затвором онима, који би се усудим „да протурују оваке „онеспокојавајуће гласове». Пожаревљани што долазе амо послом, казују да су тамо само неки чувари признали, како се случајно њиховом другу окинула пушка, те у мал не убила онога господина, који је лане заједно с чиком (ваљда Коларцом) доведен.

Кад спомених пок. Коларца, сада да вам кажем, шта је претрпео његов племенити завештај, који вам је познат. Нашим либералима, није се никако допадало његово завештање, само за то, што је то дело једнога политичног противника, који је невино страдајући умрьо у часу када је сваки морао казати, да га је убила патња у аранђеловачком суду и пожаревачком затвору. За то су гледали од сваке руке, да му тестамент покваре, те да имање неостане на народне целио Подговарали су далеке сродике му (јер блиских нема) те су водили парницу у намери, да оборе тестаменат, па да они поделе онај огромни капитал, што је завештан на српски универзитет. Њихове присталице у вишим судовима, државни чиновници, беху на страни сродника, али се у јавном мишљењу подиже тако жесток протест, противу овог нитковукла, да се неусудише покварити тестаменат. Сад ми кажите, можели се овако поступање баксуз — либерала назвати другим именом, до оним, које они сваки дан пришивају својим политичким противницима, т. ј. издајством државних интереса, за љубав партајске користи. —

Комисија што је одређена за угодбу трговачког уговора, поћи ће одавде тек почетком јула месеца.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

Беч 20-ог маја. Из Далмације јављају, да је барон Родић јуче обишао на коњу цео Спич, прегледао тврђавице Нехај и Голо Брдо и свуда од народа љубазно предусретнут био.

Беч 20-ог маја. Преко Солуна стиже вест, да се у Новом Пазару побили низами са башибозуцима. Посада у Новом Пазару појачана је са два батаљона и једном батеријом. Арбанаске поглавице у Пећи, Ђакову и Приштини још већају, како ће се држати према аустриској војсци. У Митровици стоје 25 батаљона, 4 ескадрона и 3 батерије. Осман-Нури-паша и арбанаски поглавари у Новом Пазару непрестано раде и умирују ускомешани народ.

Беч 21-ог маја. По вестима из Цариграда, передовна турска војска кренуће 31-ог о. м. из новопазарског округа у Македонију. — Из Трнова телеграфишу од јуче, да су 19-ог о. м. руси напустили северне окомке кланца код Шипке и Јелене.

Панчево 21-ог маја. Вест о покушају противу Чумића у пожаревачкој тамници, истинита је. Чумић се одмах тужио непосредно кнезу и министру. Кнез је, веле, одмах захтевао сва акта осуђеника аранђеловачких. Шта ће бити не зна се, али је велики изглед, да ће изићи помиловање.

РАЗЛИЧИТО.

☄ (Жестока грмљавина.) Први дан духова у вече, била је овде тако жестока грмљавина, какву људи скоро не памте. Грмило је непрестано скоро сахат и по. Громови се са необичном брзином сустизали и ударили су четир пута у нашу варош, али, на срећу, нису учинили велику штету. — У граду је ударио гром у ердељску касарну. Прошав кроз оџак, он је продрьо у једну собу и изломио на камаде једну пушку, која је о зиду висила. Са стране била су два војника. Један је мирно лежао, а други је држао сабљу у руци. Овоме последњем опржи гром целу десну страну тела. Јадник је одмах однешен у војену болницу и веле, да је изглед, да ће оздравити. Код нас у Јосефштату, ударио је гром у једну кућу и запалио је. Пре но што је ватра узела мах, испало је за руком, ватрогасцима да ватру угасе.

□ (Злато и сребро.) Аустриско министарство финансије, као што веле, обуставиће сва плаћања у сребру и дојакошње шиљање сребра. Као што веле, ове су мере основане на том, што је Немачка престала издавати сребро и што курс скаче у Лондону.

(† Др. Карл Гискра.) У Бадну код Беча умрио је први дан духова др. Карл Гискра. Гискра је 1867 год. за време Бајста, био председник парламента, затим министар унутрашњих дела. Од тога доба био је он грађанин, посланик сабора и делегацније. Покојник био је познат као противник окупације Босне и Херцеговине. Аустрија је изубила у њему једног од најдаровитијих политичара, а уставна партија члана, творца и браниоца устава.

× (Арбанаси и комисија за одређење граница.) У једном бечком листу читамо: да су се арнаути на албанској граници бацали камењем и пуцали на чланове комисије, која је наименована да одреди границе Црне Горе.

(Метарски систем у Бугарској.) Бугарска влада, ставила је у програму за реформе и метарски систем, који ће се првом приликом увести и обвезан бити.

(Бугари и парабродско друштво.) Дунавско парабродско друштво и бугарске власти, дошле су у сукоб. Бугарске власти укинуле су друштву право пловидбе дуж бугарске обале. Право је основано на међународном уговору. У будуће плаћа ће дунавско парабродско друштво за сваку станицу на бугарској обали 700 дук. цес.

(Свеучилишта у Русији.) Русија има сада 9 свечилишта, десето се подиже у Сибиру. Петроградско свеучилиште има 1499 ђака са 92 професора, перачунајући медицински фалкутет, који је одељен и има 1253 ђака; универзитет у Москви има 1622 ђака и 109 професора; казански 608 ђака и 98 професора; одески 372 ђака и 48 професора; кијевски 387 ђака и 98 професора; варшавски 643 ђака и 87 професора; дорпатско 786 ђака и 68 професора; о хелзинфоршком фале податци. Петроградски универзитет има засебни факултет за иссочне језике. Најбогатији су универзитети: Кијевски и московски; први има 1,098,458 други 1,094.644 рубаља годишњег прихода. У број ђака нису рачунати богословци, који су у засебним заводима и семинаријама. О сибирском универзитету фале податци.

= (Сељак — милијунар.) У Петрограду умрио је ових дана један сељак, по имену Симон Јовановић Клиасов. Родио се је у екатаринославској гувернији, и за сво време његовог живота, и ако је био тако богат, није променуо сељачке халине. Он није знао ни читати ни писати. Имање његово заслужио је на поштен начин са риболовством. После смрти није оставио деце. Његово имање од 30 милијуна рубаља у сребру, наследиће неколико сиротних сељачких породица из његовог места рођења.

(Кућа од артије.) Један француз, послао је у Сиднеју (у Аустралији) на изложбу, кућу од артије. Овој је кући од дрвета, затим су споља и изнутра приковани зидови од артије, који штите од хладноће, топлоте и инсеката Кров је такође од артије. Таваница, врата, капци на прозорима, полелеј, завесе, ћилими, све је то од артије. Што је најчудноватије, — то је — пећ од артије, која се ложи. Кућевни намештај, као дивани, астали, столице и т. д. све је од збијене артије. На изложби даваће се у тој кући ручкови, сво посуђе као: тањири, чаше, ножеви, виљушке, кашике па и сами убруси биће од артије. У спаваћој соби, виде се, чаршави за кревет, кошуље, сукње, капице и т. д. све по најновијој моди и то од артије.

Трговина и обртност.

Темишвар 22. маја. (Житна радња у Темишвару,)

Шеница	73	килограма у хектолитру	ф.	7·——7·20
»	74	« « «	ф.	7·60—7·70
«	75	« « «	ф.	7·75—7·85
«	76	« « «	ф.	8·20—8·30
»	77	« « «	ф.	8.60—8·80

Раж фор. 5·50—5·60, јечам фор. 5·20—6·—, зоб фор. 4·60—4·65, кукуруз фор. 4·45—4·60, репица стара фор. 12·—12·20. (Све по 100 килограма.)

Беч 22. маја. (Житна радња.) Шеница за јесен ф. 10·32—10·35, мађарска раж ф. 6·80—7·60, зоб за јесен ф. 6·30—6·40, кукуруз за јуни-јули ф. 5·60—5·65, стари ф. 5·95—6·30, нови ф. 5·60—5·65. (Све по 100 килограма.)

Беч 22 маја. (Марвена радња. на тргу св. Маркса.) Заказано је 2841 комад, а дотерано је кад вам ово пишем 2141 комада и то: 1001 ком. мађарске, 932 ком. пољске, 208 ком. немачке расе. Радња је била живахна цене су се побољшале за 3-4 фор. Плаћано је: мађарски угојени волови ф. 51—58, пољски ф. 49—56, немачки ф. 53—60. (Све по 100 килограма.)

За среду заказано је 326 контумацких волова.

Беч 22 маја. (Свињска радња на тргу св. Маркса.) Дотерано је свега 4908 комада, и то: 1525 тешких бакоњских, 1480 лошијих и 1903 назимади. Од ових било је 1312 ком. мађарске, 1903 ком. пољско-руске, 1487 ком. српске и 206 ком. влашке расе. Услед мноштва свиња, одуговлачила се је радња и цене су биле лоше. Плаћано је: тешке бакоњске ф. 33—35, српске ф. 30—32, назимад ф. 27—38. Маст и сланина фор. 48—52. (Све по 100 килограма.)

Курс бечке берзе од 22. маја (3. јуна.)

Ц. к. Дукати	ф.	5·46
Сребро	»	—·—
Наполеони	»	9·25
Немачки марак	»	57·90
Лондон	»	116·—
Деонице аустр. народне банке	»	839—
Темишварске разтеретнице	»	83·75

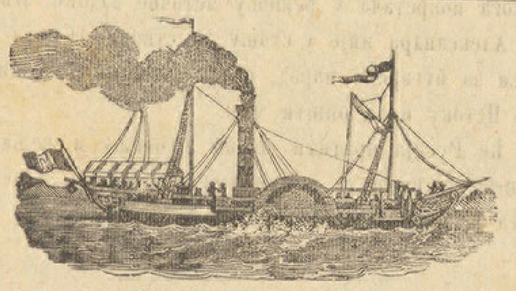

ПЛОВИДБА ПОШТАНСКИХ ЛАЂА НА ДУНАВУ

од 3. (15.) марта до даље наредбе.

НИЗ ВОДУ:

Из БЕЧА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у 7 сах. у јутру.
« БУДИМПЕШТЕ у ЗЕМУН: недељом, понедеоником, вторником, четвртком и петком у 11 сах. у вече.
« БУДИМПЕШТЕ у ОРШАВУ: недељом, вторником и петком у 11 сах. у вече.

УЗ ВОДУ:

Из БУДИМПЕШТЕ у БЕЧ: сваки дан у 6 сах. у вече.
« ОРШАВЕ у БУДИМПЕШТУ: четвртком, недељом и вторником у 8 сах. у јутру.
« БАЗЈАША у БУДИМПЕШТУ: четвртком, недељом и вторником у 2 сах. после подне.
« ЗЕМУНА у БУДИМПЕШТУ: понедеоником, средом, четвртком, петком и суботом у 6 сах. у јутру.
« НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: понедеоником, средом, четвртком, петком и суботом у 11 сах. пре подне.

У БУДИМПЕШТУ долази: у вторник, четвртак, петак, суботу и недељу између 3—5 сах. после подне.

НА ТИСИ:

Из СЕГЕДИНА у ЗЕМУН: четвртком и недељом у 6 сах. у јутру.
» СЕГЕДИНА у ТИТЕЛ: понедеоником и петком у 6 сах. у јутру.
Из ЗЕМУНА у СЕГЕДИН: понедеоником и петком у 6 сах. у вече.
Из ТИТЕЛА у СЕГЕДИН: средом и суботом после подне. Са преноћивањем у Новом Бечеју.
« НОВОГ БЕЧЕЈА у СЕГЕДИН: вторником, четвртком, суботом и недељом у 5 сах. у јутру.

НА САВИ:

Из СИСКА у ЗЕМУН: понедеоником и петком у 6 сах. у јутру
« ЗЕМУНА у СИСАК: понедеоником и петком у 6 сах. у јутру.

ПОРЕД СРПСКЕ ОБАЛЕ:

Из ШАПЦА у БЕОГРАД: средом и недељом после подне.
« БЕОГРАДА у ГРАДИШТЕ: вторником, четвртком и суботом, после доласка прве земунске локалне лађе.
« БЕОГРАДА у МИЛАНОВАЦ: суботом у јутру.
« МИЛАНОВЦА у БЕОГРАД: недељом у подне, са преноћивањем у Градишту.
« ГРАДИШТА у БЕОГРАД: понедеоником, средом и петком у јутру.
« БЕОГРАДА у ШАБАЦ: средом и недељом у јутру, после доласка прве земунске локалне лађе.

ПРИВАТНИ ОГЛАСИ.

UMRATH & COMP. in PRAG,

ФАБРИКАНТИ ПОЉОДЕЛСКИХ МАШИНА,

препоручују своје строго солидно израђене, лаке, одвећ замашне и са чистог млаћења најбоље познате специјалитете у:

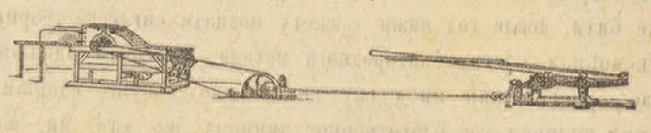

машинама за вршење руком и витлањем

у снази од 1 до 8 коња или волова,

за вожњу или чврсто стојеће. Даље правимо у разној величини најбоља:

РЕШЕТА ЗА ЧИШЋЕЊЕ, МАШИНЕ ЗА КРУНЕЊЕ КУКУРУЗА, ЖРНАЛА и т. д.

Илустроване ценовнике на свима језицима шиљемо бесплатно и плаћено. 10—20

Главни добитак **400.000** мар. | **ЕВО СРЕЋЕ!** | ДОБИТКЕ гарантује ДРЖАВА

Позив на учешће

и добитне шансе

велике новчане државом хамбуршком гарантоване лутрије, у којој се

8 милијуна 200.000 марака

извесно добити морају.

Добитци ове *пробитачне новчане*-лутрије имају по плану само 86.000 срећака, и ове су:

највећи је добитак 400.000 марака.

1 премија		250,000 марака	6 добитка	по	4000 марака
1 добитак	по	150,000 марака	71 добитак	„	3000 марака
1 добитак	„	100,000 марака	217 добитка	„	2000 марака
1 добитак	„	60,000 марака	2 добитка	„	1500 марака
1 добитак	„	50,000 марака	2 добитка	„	1200 марака
2 добитка	„	40,000 марака	531 добитак	„	1000 марака
2 добитка	„	30,000 марака	673 добитка	„	500 марака
5 добитка	„	25,000 марака	950 добитка	„	300 марака
2 добитка	„	20,000 марака	65 добитка	„	200 марака
12 добитка	„	15,000 марака	100 добитка	„	150 марака
1 добитак	„	12,000 марака	22650 добитка	„	138 марака
24 добитка	„	10,000 марака	1400 добитка	„	124 марака
5 добитка	„	8,000 марака	70 добитка	„	100 марака
2 добитка	„	6,000 марака	7300 доб. по 94 и 67 марака		
54 добитка	„	5,000 марака	7850 доб. по 40 и 20 марака		

и биће за неколико месеци у 7 одељења извесно извучени.

Прво вучење одређено је *званично*

30. и 31. маја (11. и 12. јуна) о. г.

и стаје:

1 цела оригинална срећка само ф. 3 40 нов.
1 полов. „ „ „ ф. 1 70 „
1 четврт. „ „ „ ф. — 85 „

ове *оригиналне срећке* (незабрањене промесе) за које *држава гарантује* шиљем *у најдаље пределе, потто ми се у плаћеном писму новац пошље.*

Сваки учесник добија уз своју *оригиналну срећку* и *план вучења* снабдевен *државним грбом бесплатно.* А пошто се сврши извлачење лоза, добиће сваки учесник и *званичну* листу вучења, па макар је и *нетражио.*

Ја ћу исплаћивати и оправљати добитке

клиентима *тачно и у највећој тајности.*

☛ *Свака поручбина* може се послати просто *поштанском упутницом.*

☛ Са поручбама ваља се обратити за ово вучење на

Samuel Heksher senr.,

6—6 Банкара и мењача у Хамбургу.

Пружи руку срећи!

400.000 Н. марака

ГЛАВНИ ДОБИТАК

пружа у најповољнијем случају ова најновија новчана лутрија, која је санкционирана од немачке владе, и за коју влада гарантира.

Основ ове лутрије тако је пробитачно уређен, да за неколико месеци у седам вучења морају извесно добити **44.000** срећака, међу којима је главни добитак **400.000** марака на по се пак:

		марака			марака
1 добитак	по	250.000	1 добитак	по	12.000
1 добитак	„	150.000	24 добитка	„	10.000
1 добитак	„	100.000	5 добитака	„	8.000
1 добитак	„	60.000	54 добитка	„	5.000
1 добитак	„	50.000	71 добитак	„	3.000
2 добитка	„	40.000	217 добитака	„	2.000
2 добитка	„	30.000	531 добитак	„	1.000
5 добитака	„	25.000	673 добитка	„	500
2 добитка	„	20.000	950 добитака	„	300
12 добитака	„	15.000	24.750 добитака	„	138
			и т. д.		и т. д.

Идуће вучење ове велике лутрије за коју држава гарантује одређено је званично.

30. и 31. маја (11. и 12. јуна) о. г.

и стаје:

1 цела оригинална срећка само 6 марака или $3^1/_2$ фор.
1 полов. „ „ „ 3 „ „ $1^3/_4$ „
1 четврт „ „ „ $1^1/_2$ „ „ 90 нов.

Све наручбине извршују се тачно и одмах чим се новац пошље или поштанским поузећем отправи, добиће сваки у руке од нас оригиналну лозу снабдевену с државним грбом.

Свакој наручбини прилаже се бесплатно званични план вучења, и после сваког извлачења добиће имаоци лозова листу извучених срећака.

Исплаћивање добитака бива увек тачно *са државном гаранцијом* а може се непосредно код нас, или на захтевање наших клијената са нашим упутством у свима великим варошима Аустро-Угарске подићи.

Наша колекта била је вазда срећна, и иста је поред многих знатнијих добитака обрадовала нас чешће и главним добитком, који су дотичним клијентима непосредно од нас исплаћени.

Као што се види, код оваког солидног основа и основаном подузећу, може се са поузданошћу рачунати на опште многобројно учествовање, с тога молимо, да нам се поручбине што скорије пошљу, како би све наручбине што пре извршити могле.

Kaufmann & Simon,

БАНКАРСКИ И МЕЊАЧКИ ЗАВОД У ХАМБУРГУ

Куповина и продаја сваковрсних државних облигација железничких удеоница и државних лозова.

П. Г. Захваљујемо овим па до сада поклоњеном поверењу позивајући их да поново учествују при новом вучењу, и ми ћемо вазда настојати да брзом и тачном послугом постигнемо потпуно задовољство наших клијената.

18—18 **Горњи.**

Одговорни уредник П. Јовановић. Власник штампарија „Народнога Гласника.“ Штампарија „Народнога Гласника.“